

**UCHWAŁA NR III/12/2018
RADY GMINY KROŚNICE**

z dnia 27 grudnia 2018 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych
w Gminie Krośnice na 2019 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U.2018.994 ze zm.) w związku z art. 4¹ ust. 2 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2018.2137 ze zm.) uchwała się, co następuje:

§ 1. Uchwała się Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2019 rok, zwany dalej „Programem”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Krośnice.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Krośnice

Piotr Morawek

GMINNY PROGRAM PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KROŚNICE NA 2019 ROK

I. WPROWADZENIE

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2019 rok, zwany dalej Programem, powstał w oparciu o obowiązujące w tym zakresie akty prawne:

- ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2018.2137 ze zm.),
- rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 r. w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016-2020 (Dz.U.2016.1492),

oraz:

- Rekomendacje PARPA do realizowania i finansowania gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych.
- diagnozę problemów społecznych zrealizowaną w Gminie Krośnice w 2016 roku.

Cele i zadania Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2019 rok dostosowane są do potrzeb lokalnych oraz zgodne z ustawą o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi. Sformułowano je z uwzględnieniem dotychczasowych doświadczeń związanych z realizacją Programu w latach ubiegłych jak również nowych, zdiagnozowanych potrzeb w przedmiotowym zakresie.

II. CELE PROGRAMU:

Nadrzędnym celem Programu są działania profilaktyczne i naprawcze zmierzające do zapobiegania powstawaniu nowych problemów oraz zmniejszenie rozmiarów problemów, które aktualnie występują powodując szkody zarówno ekonomiczne, społeczne jak i indywidualne. Ujęte w programie działania mają nie tylko minimalizować skutki alkoholizmu i innych używek, ale także zapobiegać, edukować, uświadamiać, wskazywać alternatywne sposoby spędzania wolnego czasu i radzenia sobie z sytuacją trudną. Mają również uczyć, jak skutecznie, bez używek rozładować napięcie i rodzącą się agresję. Celem Programu jest także wspieranie młodych ludzi w kształtowaniu prawidłowych postaw osobowościowych, aby nie było im potrzebne "podpieranie się" substancjami uzależniającymi.

Pomaganie oznacza też minimalizowanie skutków uzależnień, które nie ograniczają się jedynie do psychofizycznej degradacji samego alkoholika, ale dotyczą wszystkich osób, które żyją/współegzystują z uzależnionymi. Oni również zostaną objęci opieką i stosownymi działaniami.

Cele strategiczne w tym, zakresie to m. in.:

- 1) wspieranie rozwoju programów i działań profilaktycznych skierowanych do dzieci i młodzieży,
- 2) podniesienie kompetencji wychowawczych rodziców, nauczycieli i pedagogów,
- 3) upowszechnienie metod edukacji publicznej podnoszących wiedzę o szkodliwości nadużywania alkoholu oraz możliwościach uzyskania wsparcia,
- 4) organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych,

- 5) wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom i organizacjom prowadzącym działalność profilaktyczną poprzez organizowanie różnorodnych form pracy edukacyjnej, opiekuńczo-wychowawczej, aktywizującej, w szczególności wśród dzieci i młodzieży oraz w rodzinach,
- 6) podjęcie działań kontrolnych i interwencyjnych w stosunku do podmiotów prowadzących sprzedaż napojów alkoholowych,
- 7) wspieranie alternatywnych metod spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, wolnych od czynników ryzyka związanego z kontaktem z substancjami uzależniającymi i psychoaktywnymi.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2019 rok określa ogólne założenia organizacyjne i formy służące osiągnięciu powyższych celów.

III. ANALIZA SYTUACJI WYSTĘPOWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH W GMINIE KROŚNICE

Przeprowadzona w 2016 r. na terenie Gminy Krośnice diagnoza lokalnych zagrożeń społecznych objęła trzy wybrane grupy mieszkańców: dzieci i młodzież szkolną, dorosłych mieszkańców gminy, oraz sprzedawców alkoholu. Łącznie w badaniu wzięło udział 263 respondentów.

Badanie to wykazało jednoznacznie, iż istotnym aspektem problemu alkoholowego w gminie jest sięganie po tego rodzaju napoje przez osoby niepełnoletnie. 72% uczniów szkół gimnazjalnych wskazuje, że ich rówieśnicy spożywają alkohol, w przypadku klas młodszych odsetek tych odpowiedzi jest mniejszy i wynosi 24%. Uczniowie sięgają po alkohol przede wszystkim z potrzeby zaimponowania innym oraz kojarzą alkohol z dobrą zabawą i chęcią wyluzowania. Ponadto 17% deklaruje, że rodzice wiedzą o tym, że spożywają alkohol, niemniej jednak 21% ukrywa tego typu zachowanie. 18% również doświadczyło nieprzyjemnych konsekwencji związanych z konsumpcją alkoholu. Ponadto 5% dzieci deklaruje, że rodzice wiedzą, że spożywają alkohol. Poza tym 19% uczniów szkoły gimnazjalnej oraz 14% uczniów szkoły podstawowej błędnie klasyfikuje piwo jako rodzaj alkoholu, zaś 21% uczniów szkoły podstawowej oraz 16% uczniów szkoły gimnazjalnej uważa, że nie każdy może uzależnić się od alkoholu.

W związku z powyższym zaleca się:

- organizowanie kampanii informacyjnej w celu uświadomienia negatywnego wpływu alkoholu na organizm człowieka oraz funkcjonowanie społeczności poprzez różnego rodzaju akcje skierowane do dzieci i młodzieży szkolnej,
- przeprowadzenie warsztatów dla uczniów szkoły podstawowej oraz gimnazjalnej, ukierunkowanych na uświadamianie dzieciom zagrożeń wynikających ze stosowania środków uzależniających,
- prowadzenie zajęć socjoterapeutycznych.

Ponadto 10% dzieci oraz 33% młodzieży szkolnej potwierdza, że w Gminie Krośnice są miejsca, gdzie osoby niepełnoletnie mogą kupić alkohol; najczęściej zdobywają alkohol dzięki starszym kolegom lub proszą obcych ludzi pod sklepem o zakup. Ponadto uczniowie szkoły gimnazjalnej najczęściej spożywają alkohol na imprezach, dyskotekach (51%) oraz na świeżym powietrzu (24%). Ankietowani deklarują również, że piją alkohol podczas wycieczek szkolnych oraz w domu. Osoby niepełnoletnie w tych miejscach powinny znajdować się pod opieką rodziców, opiekunów lub nauczycieli. Dlatego tak bardzo ważne jest planowanie programów profilaktycznych obejmujących różne grupy społeczne, jak rodziców, nauczycieli czy sprzedawców.

W związku z powyższym zaleca się:

- kontrolę zezwoleń sprzedaży alkoholu,
- przeprowadzenie szkolenia dla rodziców, w czasie którego zdobędą oni wiedzę na temat wczesnego diagnozowania niepokojących sygnałów u swoich dzieci, dotyczących zażywania i/lub uzależnienia od środków psychoaktywnych. Z założenia mieliby oni też zostać zapoznani z alkotestami i testami antynarkotykowymi. Powinny być im wskazane rzetelne źródła wsparcia i informacji, gdzie mogą szukać pomocy w sytuacji, kiedy będą zmuszeni mierzyć się z wyżej wspomnianym problemem.

Badanie pokazało również, iż spożywanie alkoholu według mieszkańców gminy stanowi dość poważne zagrożenie. 7% respondentów ocenia, że w ich otoczeniu są osoby, które po spożyciu alkoholu dopuszczają się jazdy samochodem i zdarza się to często oraz bardzo często. Badanie dorosłych mieszkańców wykazało, że

90% respondentów twierdzi, że sytuacje prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu pojawiają się na terenie gminy. Dane te są ostrzeżeniem, ponieważ wiążą się nie tylko z łamaniem prawa, ale również stanowią bezpośrednie niebezpieczeństwo dla kierowców oraz społeczności lokalnej.

W związku z powyższym zaleca się:

- prowadzenie przez policję szeroko zakrojonych akcji prewencyjnych związanych z prowadzeniem pojazdów pod wpływem alkoholu.

Wskazuje się również, że w otoczeniu 96% mieszkańców są osoby niepełnoletnie, które spożywają alkohol często oraz bardzo często (33%). Sami mieszkańcy deklarują, że najczęściej spożywają piwo. Około co trzeci mieszkaniec spożywa alkohol kilka razy w miesiącu, zaś 14% pije alkohol kilka razy w tygodniu oraz codziennie. 4% mieszkańców gminy zgadza się, aby pracodawcy byli bardziej pobłażliwi dla osób przychodzących do pracy pod wpływem alkoholu, zaś 28% uważa, że alkohol w piwie jest mniej szkodliwy niż alkohol znajdujący się w wódce.

W związku z powyższym zaleca się:

- wspieranie działań profilaktycznych prowadzonych przez gminne szkoły w ramach szkolnych programów profilaktyczno-wychowawczych.

Jeśli chodzi o głos sprzedawców w kwestii sprzedaży alkoholu osobom nietrzeźwym, to wszyscy sprzedawcy uważają, że na terenie gminy dochodzi do takich sytuacji, jednak czasami lub rzadko. Sprzedawcy potwierdzają również, że zdarzyło im się, aby osoba nietrzeźwa próbowała zakupić alkohol w ich punkcie sprzedaży, a kilkakrotnie doszło do sprzedaży alkoholu takiej osobie przez badanych sprzedawców.

IV. INSTYTUCJE I ORGANIZACJE WSPÓŁPRACUJĄCE PRZY REALIZACJI PROGRAMU MAJĄCE SIEDZIBĘ NA TERENIE GMINY KROŚNICE:

- 1) gminne szkoły i przedszkola,
- 2) Centrum Edukacyjno-Turystyczno-Sportowe w Krośnicach,
- 3) Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Krośnicach,
- 4) Świetlica Środowiskowa,
- 5) Gminny Zespół Interdyscyplinarny,
- 6) Punkt konsultacyjno-informacyjny dla osób uzależnionych i ich rodzin, który swoją działalność rozpoczął w 2016 r. (świadczy usługi dla osób dotkniętych problemem alkoholowym, narkomanii oraz ich rodzin). Punkt prowadzi działalność skierowaną do wszystkich mieszkańców Gminy Krośnice,
- 7) Centrum Profilaktyki i Terapii Psychiatrycznej Salus Sp. z o.o.,
- 8) Oddział Terapii Uzależnień przy MCM w Miliczu.

V. REALIZACJA PROGRAMU MA NA CELU PRZEDE WSZYSTKIM:

- 1) zmniejszenie liczby pijących alkohol w sposób ryzykowny i szkodliwy, poprzez pomoc w dokonaniu samooceny własnego modelu picia i podniesienia stanu świadomości o zagrożeniach zdrowotnych i społecznych, jakie mogą pojawić się w związku z piciem szkodliwym i w niewłaściwych sytuacjach,
- 2) pogłębienie świadomości dzieci i młodzieży o szkodliwości i ryzyku związanym ze spożywaniem alkoholu i zażywaniem narkotyków,
- 3) przestrzeganie zakazu sprzedaży alkoholu osobom nieletnim,
- 4) zmniejszenie spożycia narkotyków w szczególności wśród dzieci i młodzieży,
- 5) kontynuację działań w zakresie pomocy osobom dotkniętym przemocą domową.

VI. ZWIĘKSZENIE SKUTECZNOŚCI ODDZIAŁYWAŃ W ZAKRESIE PROFILAKTYKI PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH I NARKOMANII

1. Zwiększenie dostępności świadczeń w zakresie leczenia i rehabilitacji osób uzależnionych od alkoholu.

Cele:

- ułatwienie osobom uzależnionym od alkoholu udziału w programach terapeutycznych,
- organizowanie warunków pierwszego kontaktu dla osób uzależnionych i współuzależnionych.

Odbiorcy:

- osoby uzależnione i ich rodziny,
- organizatorzy doradztwa i działań wspierających.

Zadania:

- finansowanie/dofinansowanie udziału w szkoleniach przygotowujących wskazane przez GKds.PiRP osoby do pracy terapeutycznej i profilaktycznej lub związanej z organizowaniem pomocy dla osób uzależnionych i ich rodzin, prowadzonych przez specjalistyczne placówki leczenia odwykowego lub instytucje szkoleniowe,
- prowadzenie Punktu Konsultacyjno-Informacyjnego dla osób z problemem alkoholowym i członków ich rodzin,
- współfinansowanie prowadzenia i funkcjonowania świetlicy środowiskowej w Wierzychowicach.

2. Organizacja i prowadzenie działań profilaktycznych.

Cele:

- wdrażanie efektywnych programów profilaktycznych dla dzieci i młodzieży zapobiegających używaniu substancji psychoaktywnych (alkoholu i narkotyków),
- wspieranie instytucji prowadzących działalność profilaktyczną w organizowaniu różnorodnych form pracy zapobiegawczej i korygującej, opiekuńczo-wychowawczej, socjoterapeutycznej, edukacyjnej i aktywizującej w szczególności wśród dzieci i młodzieży, w rodzinach oraz w grupach podwyższonego ryzyka,
- rozwijanie wiedzy w społeczności lokalnej na temat problemów związanych z używaniem środków psychoaktywnych poprzez prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej dotyczącej problematyki alkoholowej i narkomanii oraz innych zagrożeń (np. cyberprzemoc).

Odbiorcy:

- społeczność lokalna,
- dzieci i młodzież szkolna oraz przedszkolna,
- instytucje, organizacje i osoby fizyczne prowadzące działalność profilaktyczną, wychowawczą i opiekuńczą,
- organizacje pozarządowe, grupy zawodowe angażujące się w bezpośrednią pracę prewencyjną i terapeutyczną, w szczególności odnoszącą się do populacji dzieci i młodzieży,
- rodzice i wychowawcy.

Zadania:

- realizacja programów profilaktycznych rekomendowanych przez PARPA, wykazanych w specjalistycznych materiałach źródłowych i publikacjach,
- prowadzenie zajęć profilaktycznych obejmujących szeroko rozumianą profilaktykę uzależnień w szkołach oraz w porozumieniu z organizacjami pozarządowymi w formie kompleksowych programów lub wyodrębnionych zajęć, w tym:
 - zajęć opiekuńczo-wychowawczych, aktywizujących, ukierunkowujących na organizację alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież, zmniejszających ryzyko kontaktu z substancjami psychoaktywnymi,

- zajęć socjoterapeutycznych i warsztatowych prowadzonych dla dzieci i młodzieży przejawiającej symptomy zaburzenia zachowania, trudności w adaptacji emocjonalnej w szczególności stanowiących skutek dysfunkcyjności rodzin dotkniętych problemem alkoholowym,
- organizacja lub dofinansowanie wyjazdów profilaktycznych i terapeutycznych dla dzieci i młodzieży z rodzin dotkniętych problemem alkoholowym lub ze środowisk zagrożonych i dysfunkcyjnych, prowadzonych w ramach wypoczynku feryjnego i wakacyjnego. Te formy działań posiadać muszą opracowany, merytoryczny program pracy profilaktyczno-terapeutycznej lub opiekuńczo-wychowawczej,
- prowadzenie działań na rzecz dożywiania dzieci i młodzieży uczestniczących w zajęciach profilaktycznych i socjoterapeutycznych w świetlicy środowiskowej,
- organizacja i dofinansowanie innych form działań informacyjnych, edukacyjnych i zapobiegawczych, w tym widowisk artystycznych, konkursów tematycznych, publikacji, działań promujących zdrowy styl życia, integrujących społeczność lokalną, a w szczególności rodziny,
- doposażenie świetlicy w materiały i sprzęt wykorzystywany przy wdrażaniu przyjętych programów, w miarę posiadanych środków,
- organizacja lub dofinansowanie prezentacji problematyki uzależnień, profilaktyki przemocy i agresji w formie spektakli teatralnych, konkursów tematycznych itp.,
- dofinansowanie wypoczynku (zielone szkoły, wycieczki) z programem profilaktycznym dla dzieci i młodzieży wytypowanych przez pracowników Ośrodka Pomocy Społecznej, członków GKds.PiRPU, członków Zespołu Interdyscyplinarnego lub pedagogów szkolnych.

3. Wspomaganie organizacji i instytucji działających na rzecz profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.

Cel:

- wspieranie i udzielanie pomocy instytucjom, organizacjom i osobom fizycznym w realizacji zadań i programów dotyczących profilaktyki, rozwiązywania problemów uzależnień i przeciwdziałaniu narkomanii.

Odbiorcy:

- środowiska samopomocowe integrujące osoby uzależnione, ofiary przemocy i członków ich rodzin,
- jednostki publiczne, instytucje kulturalno-oświatowe z terenu Gminy Krośnice angażujące się w działalność profilaktyczną i interwencyjną.

Zadania:

- organizacja działań zapobiegawczych, motywujących do terapii i wspomagających leczenie choroby alkoholowej i współuzależnienia, propagowanie postaw trzeźwościowych,
- prowadzenie działań informacyjnych dotyczących problematyki uzależnień oraz możliwości i zasad korzystania z profesjonalnej pomocy i różnych form wsparcia w rozwiązywaniu problemów wynikających z choroby alkoholowej, wstępne motywowanie do leczenia i oddziaływania podtrzymujące proces terapeutyczny,
- realizacja programów profilaktycznych i organizacja działań na rzecz dzieci i młodzieży o charakterze edukacyjnym i aktywizującym, zapobiegających kontaktom tych grup z substancjami psychoaktywnymi, kształtujących postawy prozdrowotne, rozwijających korzystne z punktu widzenia profilaktyki umiejętności psychospołeczne, takie jak asertywność, podejmowanie decyzji, pomaganie innym,
- wspieranie profilaktycznych pozaszkolnych zajęć sportowych dla dzieci i młodzieży,
- dofinansowanie i wsparcie organizacyjne działalności instytucji, stowarzyszeń, a w uzasadnionych przypadkach także osób fizycznych, mającej charakter związany z zapobieganiem powstawaniu problemów alkoholowych lub zmniejszającej ich skutki, szczególnie w odniesieniu do dzieci i młodzieży odbywających się w porozumieniu i współpracy z przedstawicielami samorządu i GKds.PiRPU.

4. Inne działania związane z realizacją Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Gminie Krośnice na 2019 rok.

Zlecenie przeprowadzenia na terenie Gminy Krośnice diagnozy lokalnych zagrożeń społecznych obejmujących trzy wybrane grupy mieszkańców: dzieci i młodzież szkolną, dorosłych mieszkańców oraz nauczycieli trzech gminnych szkół.

Współorganizowanie i współfinansowanie szkolenia dla osób podających/sprzedających napoje alkoholowe oraz uczestniczących w czynnościach kontrolnych dot. stosowania aktualnych przepisów w tym zakresie .

Finansowanie szkoleń zwiększających kompetencje i doskonalących umiejętności dla członków Gminnej Komisji ds. Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień.

Prowadzenie kontroli przestrzegania zasad usytuowania sklepów prowadzących sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych i prowadzenia sprzedaży zgodnie z przepisami ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi przez Policję i GKds.PiRPU.

VII. ZASADY WYNAGRADZANIA CZŁONKÓW GMINNEJ KOMISJI DS. PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW UZALEŻNIEŃ

1. Za pracę w GKds.PiRPU jej członkowie otrzymywać będą wynagrodzenie wg następujących zasad:

- 1) 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla Przewodniczącego GKds.PiRPU,
- 2) 8% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla Sekretarza GKds.PiRPU,
- 3) 7% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla Zastępcy Przewodniczącego GKds.PiRPU,
- 4) 6% minimalnego wynagrodzenia za każde posiedzenie dla innych członków GKds.PiRPU.

2. Podstawą otrzymania wynagrodzenia jest udział w posiedzeniu GKds.PiRPU, potwierdzony własnoręcznym podpisem na liście obecności w dniu odbycia posiedzenia, zatwierdzonej przez Przewodniczącego GKds.PiRPU.

3. Wynagrodzenie wypłacane będzie nie częściej niż raz w miesiącu, przelewem na wskazane przez członków GKds.PiRPU konta bankowe.

4. W związku z podróżami służbowymi (szkolenia, konferencje) członkom GKds.PiRPU przysługuje dieta, zwrot kosztów podróży i noclegów na zasadach i w wysokościach określonych w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 29 stycznia 2013 r. w sprawie należności przysługujących pracownikowi zatrudnionemu w państwowej lub samorządowej jednostce sfery budżetowej z tytułu podróży służbowej (Dz.U.2013.167).

VIII. ŹRÓDŁA FINANSOWANIA PROGRAMU

Źródłem finansowania zadań zawartych w Programie są środki finansowe budżetu gminy stanowiące dochody z tytułu wydawania zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych, wniesione przez podmioty gospodarcze w roku 2019, zgodnie z art. 18² ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U.2018.2137 ze zm.).

Dochody te w całości są przekazywane na realizację Programu i nie mogą być przeznaczane na inne cele.

Przewodniczący Rady Gminy Krośnice

Piotr Morawek